

SWEDISH PUBLIC TV IN THE SERVICE OF THE WHITE HOUSE

“Swedish legislation protects children from toy advertising, and the entire population from alcohol and tobacco advertising. But when it comes to stealthy advertising for the United States’ violently consolidated world dominion, the consequences are overlooked.”

IT IS ENTIRELY ACCEPTABLE for Swedish Public Television (SVT) to convey propaganda in support of the United States’ world dominion, as long as it is labelled as “drama and fiction”. And that is permissible even with a programme in which former U.S. presidents and government officials recount their experiences in the White House, all the while drawing parallels between real events in which they were involved and the “fictional” events depicted in the TV series.

So can one interpret a ruling of Sweden’s Radio & TV Review Board in response to a formal complaint regarding the TV series, “The West Wing”, which was submitted by Al Burke, a former U.S. citizen. He is the editor of Nordic News Network, but filed the complaint as a private citizen of Sweden.

**Svenska versionen
börjar på sid. 15**

“The Review Board’s ruling is remarkable in several respects,” observes Al Burke, “not least because it completely disregards the most important points of the complaint. One explanation for that might be that the ruling was prepared by a Board official who had previously displayed an ill-tempered unwillingness to hear the kinds of argument that are presented in the complaint.” (See endnote.)

The complaint begins thus: “Under the guise of pure entertainment, the TV series ‘The West Wing’, which is imported from the United States, conveys pure propaganda which justifies the crimes against international law and human rights that the U.S. now commits in order to consolidate its global dominion and, by falsifying history, obscures crimes committed by the superpower in the past.”

That statement is illustrated with, among other things, an episode broadcast by SVT on 31 March 2003, which justifies the U.S. government’s successful plan to assassinate a foreign country’s defence minister— a “preventive measure” of the sort which in a larger context is referred to as preventive war.

“The entire episode was, as usual, staged and enacted in a very skilful and convincing manner, as usual,” notes the complaint. “Was a significant portion of SVT’s audience thereby influenced in the direction which the programme’s producers clearly wanted to lead them? I don’t know, and neither does SVT.

“But it is a question that deserves consideration,” points out the complaint, “especially since the business with the evil Arab is not an isolated case. The superpower’s self-evident right to do pretty much whatever it likes in the world in order to protect and promote its interests is a basic theme of the entire series. The United States is consistently

portrayed as a well-meaning nation with only good intentions. It is always others who commit awful deeds with evil intent. In contrast, the U.S. is either an innocent victim or a protector of the wretched of the earth.”

The self-evident right of the United States to rule the world and arbitrarily decide who shall live and who shall die is repeatedly strengthened with script elements that obscure or falsify the history of the superpower’s many serious crimes in Indochina, Latin America and other places. This is probably not a major problem for those who are well-informed about the real history, suggests Al Burke. “But,” he asks, “how many in SVT’s audience have got around to learning about such issues? Hardly more than a minority, I should think, especially among young people. How could they be expected to know? Which Swedish media or schools make an effort to convey such knowledge? Not SVT, in any event.”

According to the Review Board’s ruling, such questions are irrelevant in this context because “the series, ‘The West Wing’, belongs to the programme category of drama and fiction. The demands for impartiality and accuracy that are included in SVT’s broadcasting licence are not, as a rule, applied to programmes with fictional, dramatic content.”

However, that line of reasoning does not respond to the complaint, which argues that the customary distinction between drama/fiction and news/documentaries has no significance in this context: “It has long been known that propaganda which is skilfully woven into an entertainment programme is at least as effective as that which is presented in news programmes. Often it is even more effective since, in that type of packaging, it functions at a subconscious level.

“Further, ‘The West Wing’ involves an obvious attempt to blur the distinction between fiction and reality. This was made very clear in the final episode of the spring 2003 season, in which several former U.S. presidents and diverse associates underlined the parallels between the ‘fictional’ events in the TV programme and the actual events in which they, themselves, had been involved. Among the participants in that episode were presidents Ford, Carter and Clinton, as well as high-ranking government officials such as Henry Kissinger.”

To mix fiction together with reality has become a trend within the TV branch, notes the complaint. “In short, propaganda is propaganda, whether or not it is packaged as fiction. As mentioned, it can be even more effective in such a guise.”

The entertaining indoctrination in the blessings and the necessity of the superpower’s world dominion continues in the current season, notes Al Burke. He relates that the most recent episode, for example, justified the real White House’s policy of so-called preventive war by presenting it as a purely humanitarian measure. This was illustrated with a Rwanda-like genocide which the fictional president decides to halt by means of military intervention. In point of fact, however, the Clinton administration— on whose experience the series is largely based— not only refrained from intervening in the real Rwanda, but also prevented the United Nations from taking action.* The reason was that it was not in the superpower’s interest to do anything about that genocide.

“It is hardly unusual or surprising that the media of a superpower should spread its propaganda around the world by any means available, including ‘drama and fiction’,” observes Al Burke. “The question is whether the media of other nations, most especially their public-service channels, should routinely and uncritically assist in such a process. That is a

*See National Security Archive at: www.nsarchive.org/NSAEBB/NSAEBB53/press.html

question of obvious significance for a country like Sweden. Thus far, however, the responsible authorities have kept their heads firmly stuck in the sand.”

What are the potential consequences involved? The complaint offers the following examples:

- A significant portion of the Swedish people are misled and/or lack important knowledge about the greatest military, political and economic power of all time, which influences the entire world today.
- People are more easily duped by Swedish politicians who consciously or unconsciously do the superpower’s bidding.
- Resistance to the United States’ crimes against international law and human rights is weakened.

The point is not to censor or discontinue the programme, stresses Al Burke in the complaint: “On the contrary, I feel that it provides an excellent opportunity to shed light on the techniques of modern propaganda and the real history of U.S. foreign policy. But in that case, it is necessary to invest in such enlightenment. It would require adequate resources and a well-conceived strategy for refuting the kind of clever and entertaining propaganda that ‘The West Wing’ exemplifies.”

Previous attempts to take up these issues with SVT’s management have been met with silence, a tactic that Al Burke feels is extremely irresponsible. “This is no innocent little game,” he emphasizes. “The kind of clever propaganda that ‘The West Wing’ conveys is essential to the United States’ exercise of global power. The lack of response also illustrates the disturbing double standard that applies to the United States. Imagine what kind of reaction there would be to a similar TV series glorifying violations of international law and human rights by China, ‘the Muslim world’ or any other power on earth.”

The complaint submitted to the Radio & TV Review Board points out that, “Swedish legislation protects children from toy advertising, and the entire population from alcohol and tobacco advertising. But when it comes to stealthy advertising for the United States’ violently consolidated world dominion, the potential consequences are overlooked. It is certainly very strange.”

— Bo Hall, Chairman
Nordic News Network
9 February 2004

Endnote: Roughly one year prior to submission of the complaint to the Review Board, the official who processed it was invited to a discussion led by Al Burke. On that occasion, he reacted so furiously to Burke’s analysis of U.S. foreign policy that the others present were moved to reprimand him. But he was unable to control himself, and in the end had to leave the room.

“A more inappropriate reviewer of my complaint would thus be impossible to imagine,” observes Al Burke. “Consequently, I was very surprised to learn that he had not recused himself from this case. That suggests, in turn, a number of questions relating to censorship and propaganda within Swedish public service. For one thing, it has to be asked how such a clearly inappropriate person can be allowed to influence such important matters. Another obvious question is whether there are more such individuals occupying key positions within SVT and society, in general. Unfortunately, there is good reason to believe that the problem is not limited to the Radio & TV Review Board.” (See “Open Letter to Swedish Public TV” at: www.nnn.se/abf/svt.htm)

FORMAL COMPLAINT TO SWEDISH RADIO & TV REVIEW BOARD

Programme: "The West Wing"
Channel: Swedish Public Television (SVT)
Broadcast date: 31 mars 2003 *et al.*
Time of day: 10:00 p.m.

Grounds for complaint

Under the guise of pure entertainment, the TV series "The West Wing", which is imported from the United States, conveys pure propaganda which justifies crimes against international law and human rights that the U.S. now commits in order to consolidate its global dominion and, by falsifying history, obscures crimes committed by the superpower in the past.

Meanwhile, SVT does nothing to provide its audience with the knowledge that would be required to insulate itself against this propaganda, which is well-made and cleverly designed. The series is lavishly produced, with a cast that is attractive, quick-witted and charming. The propaganda effect on an unprepared TV audience, especially the younger generation, is most likely considerable.

Some examples from "The West Wing" may serve to illustrate the problem:

The episode broadcast by SVT on 31 March 2003 dealt largely with the U.S. government's murder of the defence minister of a fictional country, "Qumar", a character named Abdul Sharif. The government had received secret information which indicated that this man was planning a terrorist action against the United States, partly by means of complicated affairs conducted through surrogates and dummy banks. But it was not legally possible to arrest this Sharif, on account of his diplomatic immunity and political connections. What to do? Lure him to a remote airport and arrange for hired assassins to bump him off, of course.

But there was one obstacle. The president is, after all, a nice guy and a man of honour who opposes the assassination plan on moral grounds. In the end, the White House chief of staff succeeds in convincing the timid president that there is no alternative. In order to protect the country and save the lives of a great many innocent people, Sharif must be killed. With a heavy heart, the president grants his approval.

Throughout this drama, a number of arguments were presented as to why, in the new era that began with the terror attacks of 11 September 2001, international law is no longer relevant. In order to conduct the war against terror, the programme explained, it was necessary to take "preventive measures" of the sort which in a larger context are referred to as preventive war.

With that line of reasoning there is much to disagree. Kofi Annan did so on 23 September 2003 when, in remarks to the U.N. General Assembly which clearly referred to the United States, he pointed out that such a policy "could set precedents that resulted in a pro-

liferation of the unilateral and lawless use of force, with or without credible justification". On the same day, before the same assembly, President Chirac of France declared that, "No one can accept the anarchy of a society without rules."

But such voices and principles are seldom heard in "The West Wing". The congenial president, who otherwise is usually quite clever, had very little to offer in response. In the end, he was forced to concede the inevitable: Sharif must be killed.

The entire episode was staged and enacted, as usual, in a very skilful and convincing manner. Was a significant portion of SVT's audience thereby influenced in the direction which the programme's producers clearly wanted to lead them? I don't know, and neither does SVT.

But it is a question that deserves consideration, especially since the business with the evil Arab is not an isolated case. The superpower's self-evident right to do pretty much whatever it likes in the world in order to protect and promote its interests is a basic theme of the entire series. The United States is consistently portrayed as a well-meaning nation with only good intentions. It is always others who commit awful deeds with evil intent. In contrast, the U.S. is either an innocent victim or a protector of the wretched of the earth.

Apart from that message, it is important to note what is *not* mentioned in "The West Wing"—for example, the fact that the assassination of troublesome foreigners is hardly a novel or rare phenomenon in the history of the United States. It has long been a significant component of U.S. foreign policy. Nor is it only other countries that use surrogates and dummy banks to hide the traces of various violent actions.

It should also be pointed out that the secret information which provides the basis of the United States' non-fictional preventive measures has often turned out to be false. This was the case, for example, with the Phoenix Project in Vietnam which led to the assassination of thousands of innocent people, and also with the notorious but non-existent weapons of mass destruction that were used as the pretext for the war of aggression against Iraq which violated international law.

Concerning all this, not a word in "The West Wing". Instead, we get a steady stream of historical falsifications, as for example the following from an episode in which the president is counselled to exercise caution in a matter of foreign policy:

"If I could put myself anywhere in time," laments the president's chief advisor, "it would be the Cabinet Room on August 4, 1964, when our ships were attacked by North Vietnam in the Tonkin Gulf. I'd say, 'Mr. President, don't do it. You are considering authorizing a massive commitment of troops and throwing in our lot with torturers and panderers— leaders without principles and troops without conviction'."

The president listens attentively in apparent agreement.

In reality, the attack on U.S. ships in the Tonkin Gulf almost certainly never occurred, as reported by one of the commanders involved within hours of the apparently false alarm. But this non-attack did serve as a convenient excuse for launching bombing raids and a large-scale invasion that had been planned long in advance. In any event, the ships had previously been involved in a series of attacks on northern Vietnam. As for the "leaders without principles", they had been installed by the United States and maintained in power against the will of the people— and they were clearly not the only leaders involved who

lacked principles. The torture referred to was often carried out under the watchful eye of U.S. "advisors" who took notes on the information thus extracted.

The same pattern of flagrant historical falsification is repeated over and over again in "The West Wing". This applies, not least, to U.S. activities in Latin America. In one episode, for example, the United States intervenes in Haiti in order to preserve democracy. But as Graham Greene and others have documented, U.S. involvement in Haiti is a clear example of support for torturers and panderers.

I happen to be acquainted with these well-documented facts, because I grew up in the United States and have studied its foreign policy for quite some time. But how many in SVT's audience have got around to learning about such things? Hardly more than a minority, I should think, especially among young people. How could they be expected to know? Which Swedish media or schools make an effort to convey such knowledge? Not SVT, in any event.

I have previously taken up this problem with SVT; the correspondence is enclosed herewith. The main question I posed was: "Is it appropriate that our public service station conveys this kind of propaganda from the world's only superpower, without making the slightest effort to insulate the audience from its effects?" (That I am not alone with that concern is evident from the e-mail message from former Member of Parliament Lena Klevenås to SVT, dated 7 February 2002; see Appendix 1.)

I received a cordial reply to my "thought-provoking and very interesting letter", along with a promise to "discuss your important viewpoints" at a later date. As can be seen, that was followed by a two-month interlude, during which time my viewpoints had clearly become substantially less thought-provoking, interesting and important.

The promised discussion never took place. Instead, I was given to understand that the responsible officials at SVT "can hardly have promised you an 'answer' in the sense that I should become involved in a polemical argument concerning the fictional message in certain episodes of the dramatic series, 'The West Wing'."

In point of fact, however, I never expected that the writer would participate in "a polemical argument". That was a remarkable interpretation which suggests that this all touches upon sensitive issues which SVT finds hard to deal with.

If so, it is not difficult to understand. In Sweden as in other countries, the United States has numerous allies, including many who are both powerful and vociferous. Those interests have succeeded in creating a climate of opinion in which efforts to inform the public about the United States' actual foreign policy are attacked with accusations of "America-hatred, left-leaning" and the like.

There are doubtless many staffers at SVT who recall, for example, how Carl Bildt [of the Conservative Party, later prime minister] sharply criticized the news department because it had the temerity during the Vietnam War to convey the viewpoints of that country's legitimate government in Hanoi. It does not require many such attacks to induce a certain degree of caution, and pressure has doubtless been exerted behind the scenes, unbeknownst to the general public. The U.S. embassy lies just across the street, by the way.

In any event, it is my conclusion that common citizens are permitted exactly no opportunity to conduct a dialogue on such matters with those who hold power over text and image, not even in the case of our public service media. The isolation from the surrounding world is nearly total.

One understands that these are politically sensitive issues. That is precisely the reason that I have raised them. So the question remains: Shall SVT uncritically convey propaganda which supports the only superpower's global dominion and cover up its abuse of power? The answer, according to SVT's representative, seems to be that it is entirely acceptable, as long as the programme in question can be labelled as fiction.

Unfortunately, that answer fails to address the circumstance to which I referred in my original e-mail to SVT dated 6 December 2001: "In this context, the customary distinction between drama/fiction and news/documentaries has no significance: It has long been known that propaganda which is skilfully woven into an entertainment programme is at least as effective as that which is presented in news programmes. Often it is even more effective since, in that type of packaging, it functions at a subconscious level."

Further, "The West Wing" involves an obvious attempt to blur the distinction between fiction and reality. This was made very clear in the final episode of the spring 2003 season, in which several former U.S. presidents and diverse associates underlined the parallels between the "fictional" events in the TV programme and the actual events in which they, themselves, had been involved. Among the participants in that episode were presidents Ford, Carter and Clinton, as well as high-ranking government officials such as Henry Kissinger.

This seems to be symptomatic of a trend that is likely to continue, as suggested by the following excerpt from the 21 September 2003 edition of the British newspaper, *The Guardian*:

Actor George Clooney has won a whole new set of fans: the politicians and power players of Washington DC. Clooney is the brains behind *K Street*, a new television show set in the corridors of power in America's capital. It has already been hailed as a success to match previous cult smashes such as *24* and *The West Wing*.

The show blurs reality and fiction and is set around a make-believe lobbying firm with its HQ on K Street, a Washington avenue that is to lobbying what New York's Wall Street is to business.

Though the firm is fictitious, the show's protagonists are real-life political lobbyists James Carville and Mary Matalin. Carville gained fame guiding Bill Clinton to the presidency in 1992, while Matalin was until recently a top assistant to President George W. Bush.

The show, shot in the week before broadcast, blends fictional storylines with real news clips and personalities from the week's headlines.

'This is a behind-the-scenes view of the political process,' Clooney said. 'We look at things on the Sunday morning in the newspapers and pick our subject matter. We spend the next three days shooting in DC, and then edit and then go on the air Sunday night.'

The Clooney factor has attracted big names to the show's opening episodes. The biggest catch was Howard Dean, frontrunner in the Democratic primaries and a possible future president.

It should also be noted that this tendency goes in the opposite direction, as well, i.e. toward "infotainment" and similar attempts to render the news more entertaining. It is a trend which is embarrassingly evident in the news programmes of SVT.

In short, propaganda is propaganda, whether or not it is packaged as fiction. As mentioned, it can be even more effective in such a guise. In this case, it involves the present day's only

superpower, which is also the world champion in propaganda (see Appendix 2). It is therefore necessary to be on guard. But SVT's attitude in this matter seems to be characterized by a remarkable lack of insight and awareness.

Swedish legislation protects children from toy advertising, and the entire population from alcohol and tobacco advertising. But when it comes to stealthy advertising for the United States' violently consolidated world dominion, the potential consequences are overlooked. It is certainly very strange.

What are the potential consequences involved? Well, for example:

- A significant portion of the Swedish people are misled and/or lack important knowledge about the greatest military, political and economic power of all time, which influences the entire world today.
- People are more easily duped by Swedish politicians who consciously or unconsciously do the superpower's bidding.
- Resistance to the United States' crimes against international law and human rights is weakened.

In other words, it all has to do with important matters, not least of which is Sweden's democracy and the integrity of its foreign policy.

I am not proposing that the programme should be discontinued or censored. On the contrary, I feel that it provides an excellent opportunity to shed light on the techniques of modern propaganda and the real history of U.S. foreign policy. But in that case, it is necessary to invest in such enlightenment. It would require adequate resources and a well-conceived strategy for refuting the kind of clever and entertaining propaganda that "The West Wing" exemplifies

To begin with, of course, there is a need for an honest and open dialogue on these issues. It is my hope that SVT can be persuaded to participate in such a discussion.

Yours sincerely,

Al Burke

RULING OF RADIO & TV REVIEW BOARD

Ruling dated 2003-11-20
Case no. 809/03-20

Regarding the complaint:

The leading character in the drama series "The West Wing", which is produced in the United States, is a fictional U.S. president, and takes place in the presidential residence. The storyline revolves around various fictional domestic and foreign policy events and processes.

The episode that was broadcast on 31 March 2003 dealt with, among other things, the president's dilemma in connection with the liquidation of a foreign country's defence minister who commits crimes against human rights.

The complainant feels that the programmes in the series, under the guise of entertainment, convey propaganda which justifies crimes against international law and human rights committed by the United States, and also falsifies and obscures previous crimes committed by the United States. One example is the episode broadcast on 31 March 2003.

The Radio & TV Review Board notes that the series, "The West Wing", belongs to the programme category of drama and fiction. The demands for impartiality and accuracy that are included in SVT's broadcasting licence are not, as a rule, applied to programmes with fictional, dramatic content. Against that background, it is the opinion of the Radio & TV Review Board that the programme does not violate the Swedish Radio & TV Act (1996: 844) or the broadcasting licence.

This ruling has been made by Cecilia Renfors, Director of the Radio & TV Review Board, in accordance with the review and recommendation of Hack Kampmann.

* * * * *

Appendixes and Swedish version on following pages.

Appendix 1: Correspondence with Swedish Public Television

Note: The Swedish texts in the appendixes have not been translated

Subject: Vita huset [“The West Wing”]

Date: 06 Dec 2001

From: NNN/LF <editor@nnn.se>

To: gudrun.kjellberg@svt.se

Bästa Gudrun Kjellberg,

SVT:s programupplysning har hänvisat till dig angående några frågor jag har om serien “Vita huset” som sänds i TV2. Som jag förstår, arbetar du som programinköpare och jag kan tänka mig att mina frågor inte faller inom just det ansvarsområdet. Men programupplysningen visste inte vem annars jag skulle vända mig till, då “Vita huset” tycks vara ett fristående program som inte sorterar under någon särskild avdelning inom SVT. Jag börjar således med dig, men du får gärna peka mig åt rätt håll om jag hamnat fel.

Jag har nu sett ett par avsnitt av “Vita huset” och kan konstatera att det är ett mycket underhållande och skickligt gjort program. Dess värre kan man också konstatera att det innehåller stora mängder propaganda och historieförfälskningar vars effekt, om inte vars uppsåt, är att motivera USA:s med våld framtvungade världshegemoni.

I tisdags avsnitt till exempel fick vi veta att “Nord” Vietnam startade Vietnam-kriget genom att oprovocerat attackera ett USA-krigsfartyg i Tonkinbukten. Sanningen är förstås att det var precis tvärtom: Som till och med de ansvarige ämbetsmännen nu erkänt, var det i själva verket USA som startade kriget. Fartyget var deltagande i en serie attacker mot Vietnam, och incidenten i Tonkinbukten var en bluff som av USA långt i förväg hade planerat som en förevändning för att inleda det förödande bombkriget.

Jag känner till detta, och det gör säkert några andra bland SVT:s publik. Men hur många är insatta i denna historia, särskilt bland yngre åldersgrupper? Det kunde man lätt ta reda på i samband med en av de tittarundersökningar som SVT regelbundet lär beställa.

Sedan var det en något förvirrad skildring av USA:s inblandning i Colombia. Budskapet tycktes ändå vara att USA håller på med en hederlig kamp mot den onda knarkmaffian som, av detta avsnitt att döma, även innefattar befrielseörelsen— ren propaganda med andra ord.

Min första fråga är alltså: Är det lämpligt att vår public service-kanal förmedlar denna sorts propaganda av världens enda supermakt utan något som helst försök att skydda sin publik mot dess påverkan? Jag kan ju tänka mig att det kunde vara nyttigt att visa sådan propaganda i utbildningssyfte, d.v.s. i samband med sakliga kommentarer som visar hur den förvränger verkligheten till att passa USA:s syften. Men att bara skicka ut den okommenterad är att göra SVT till en del av USA:s världsomfattande propaganda-apparat— ingen tvekan om den saken.

I detta sammanhang menar jag för resten att den gängse skiljelinjen mellan nyheter/dokumentärer och underhållning inte har någon som helst betydelse. Det är sedan länge känt att propaganda som skickligt inlindas i underhållningsprogram är minst lika effektiv som den som förekommer i nyheterna. Ofta är den till och med effektivare, då den i en sådan paketering verkar på en undermedveten nivå.

Min andra fråga är om ni har fått några andra reaktioner på denna propaganda. Det var till exempel ett intressant inlägg i dagens "Obs!" i Sveriges Radios P1 som berörde problemet. (Att det har kommit in många lovord om programmet är jag alldeles säker på, eftersom det är så underhållande. Jag tycker själv det.)

Jag skulle också vilja veta hur många fler avsnitt av "Vita huset" SVT tänker sända, samt tittarsiffrorna.

Sist vill jag veta om SVT vore berett att öppna för en offentlig diskussion om denna problematik— och här menar jag absolut inte den sorts ivriga debatt-program där alla pratar i mun på varandra. Det handlar som sagt om att balansera propagandan med saklig information som bygger på väldkända fakta och förhållanden. I många fall, som t.ex. Vietnamkriget, är det bara att påminna om vad USA:s regering och dess ämbetsmän redan erkänt eller avslöjat.

Jag vill mycket gärna ha svar till dessa frågor. Om du anser att det inte är din uppgift att besvara dem, vore jag tacksam om du kunde vidarebefordra detta brev till den som är ansvarig.

Med vänlig hälsning,

Al Burke, samordnare
Nordic News Network

Date: 7 Dec 2001
From: gudrun.kjellberg@svt.se

Bäste Al Burke!

Tack för ditt tänkvärda och mycket intressanta brev angående Vita huset. Visst är serien Vita huset SVT Programinköps och mitt ansvar som inköpare. Jag skulle önska att jag genast kunde ta den tid i anspråk som behövs för att diskutera dina viktiga synpunkter. Tyvärr är detta min sista eftermiddag på kontoret inför 4 veckors ledighet och jag kan därför inte ta itu med frågorna alls just nu. Jag skulle kunna återkomma efter den 8 januari och vidarebefordrar under tiden ditt mail för kännedom till kolleger inom Programinköp.

God helg!

Med vänlig hälsning
Gudrun Kjellberg

Subject: Vita huset forts.
Date: 25 Jan 2002
To: gudrun.kjellberg@svt.se

Bästa Gundrun Kjellberg,

Då den 8 januari har kommit och gått (se ditt e-brev daterat 7 december 2001), undrar jag naturligtvis om och när du tänker föra diskussionen om "Vita huset" vidare.

Forts. . .

Under tiden har jag frågat en del kontakter i USA om det varit någon debatt kring detta program. Svaret härnedan av Norman Solomon, en av landets främsta mediakritiker, är ganska representativt.

Här gärna av dig.

Med vänlig hälsning,
Al Burke, samordnare

(Bilaga)

Date: 23 Jan 2002
From: "Norman Solomon" <mediabeat@igc.org>
To: "NNN/LF" <editor@nnn.se>

Dear Al,

Thanks for your note. I've seen "West Wing" a couple of times. I found it nauseating because of the way it promotes myths of the well-meaning American presidency while posing as a critique of hard-boiled compromise-driven politics. I haven't seen a thorough critique of the program, and I certainly haven't watched it enough to write one. So far, haven't found the time or stomach for it.

Best wishes,
Norman

Subject: Fallet Haiti
Date: 04 Feb 2002
To: gudrun.kjellberg@svt.se

Gudrun!

Ur John Pilgers krönika i dagens Aftonbladet: "Den förre haitiske diktatorn, general Prosper Avril, tyckte om att visa upp sina blodiga tortyroffer på tv. När han störtades flögs han till Florida av USA:s regering och gavs politisk asyl." Jämför gärna med skildringen häromveckan i programmet Vita huset a USA:s ansträngningar att värna om demokrati och de mänskliga rättigheterna i Haiti. Till alla som känner till Haitis verkliga historia, däribland den brittiske författaren Graham Greene, är detta ju groteskt.

Läs gärna hela Pilgers krönika— och hör av dig, enligt löfte.

Med vänlig hälsning,
Al Burke

Date: 5 Feb 2002
From: gudrun.kjellberg@svt.se
To: NNN/LF <editor@nnn.se>
CC: programupplysningen@svt.se

Bäste Al Burke!

Jag tackar för mail och ber samtidigt om överseende med att jag inte genast efter min långa frånvaro från kontoret svarade som följer:

SVT Programupplysningen vidarebefordrar vanligtvis synpunkter på SVTs program till berörda via en daglig gemensam samlingsrapport. Avsikten är att informera om synpunkter från publiken, inte att uppmana varje enskild producent/programutgivare att svara personligen. Vissa frågor kräver enkel returinformation och den står jag som programinköpare till tjänst med.

Varför Programupplysningen vidarebefordrat dina synpunkter direkt till mig och inte via sin dagliga rapport, kan jag inte svara på. Jag kan gissa, att de tyckte att dina åsikter var specifika och tänkbara för en programinköpare att ta del av. Det har jag också gjort. Däremot kan de knappast ha lovat dig ett "svar" i den meningen att jag skulle ge mig in i ett polemiskt resonemang kring det fiktiva budskapet i vissa inslag i dramaserien "Vita huset". Vi har bedömt serien som väl värd att köpa in och visa för en svensk publik. Vår rätt att redigera i materialet inskränker sig till inslag som innebär brott mot våra programregler, exempelvis underhållningsvåld, hets mot folkgrupp etc.

Om man utgår från att SVT i allt övrigt följer programreglerna, så väljer vi vanligen andra sätt att balansera innehållet i ett program än att, som du föreslår här, följa upp enskilda serieavsnitt eller långfilmer med kommenterande information. För SVT är det mångfalden av intryck, som ska ge en balanserad bild av omvärlden. I förlängningen är det förstås då utmärkt att en kritisk diskussion även förs vidare i andra medier, som radion. Jag vill givetvis inte försvara alla enskilda inslag i fiktionsserien som varande historisk sanning. SVT har ju på inget sätt heller gjort någon hemlighet av att det rör sig om en kommersiell USA-produkt.

Redan när jag hörde av dig första gången inför min avresa i december, såg jag till att "föra diskussionen om Vita huset vidare" genom att skicka kopia av ditt mail + mitt korta svar till närmaste kollega och redaktionschef. Vill du ha en opartisk bedömning av ärendet Vita huset finns ju möjligheten att underställa serien prövning hos Granskningsnämnden.

För övrigt kan jag svara, att vi detta år planerar att sända Vita huset år 3 samt att tittarsiffrorna för serien varit ganska oförändrade oavsett se (22.00) eller tidig (20.00) sändningstid. De har hållit sig kring 4%.

Med vänlig hälsning

Gudrun Kjellberg
Programinköpare
Sveriges Television

Date: 7 Feb 2002

To: gudrun.kjellberg@svt.se

From: Lena Klevenås <lena.klevenas@telia.com>

Bästa Gudrun!

Jag har fått ta del av Al Burkes brevväxling med dig angående synpunkter på serien Vita Huset. Vill också berätta att jag suttit i riksdagens kulturutskott, för Socialdemokraterna och att jag varit med i en parlamentarisk utredning om mediakoncentrationen i Sverige, som dock inte ledde till någonting.

Du behöver inte svara på detta mail, förstår att du har mycket att göra. Vill bara tala om att Al Burkes och John Pilgers bild av amerikansk utrikespolitik också är min och att jag

delar uppfattningen att det är farligt att okritiskt hjälpa USA sprida sin propaganda och dölja sin dolda dagordning. Nu verkar det dock som att en del uppmärksammade händelser gör att många svenskar håller på att få upp ögonen för att USA gör precis vad de vill i frihetens och demokratins namn, i synnerhet underminerar friheten och demokratin för andra människor och länder. Det kanske finns program att köpa in som visar även detta? Någoting om Nicaragua kanske?

Hälsningar

Lena Klevenås

hemsida: hem.passagen.se/klevenas (inget www framför)

* * * * *

Appendix 2: Symbiosis Hollywood-Washington

De nära förbindelserna mellan militären, politiken och filmindustrin har gamla traditioner i USA. Under krigsåren 1939–45 spelade Hollywood in 2500 krigsfilmer, med pengar från försvarsdepartementet. . . . Filmutbudet i all världens storstäder numera består av 80–90 procent amerikanska produktioner.

*Åsa Moberg
Aftonbladet, 16 juni 2000*

Hollywood film-makers have frequently changed plot lines, altered history and amended scripts at the request of the Pentagon, according to recently released military documents. . . . The documents indicate that the Pentagon sees the film business as an important part of public relations. "Military depictions have become more of a 'commercial' for us," said one memo.

*The Guardian
29 augusti 2001*

The often-blurred distinction between war and showbusiness finally vanished yesterday when the Pentagon confirmed that it had given two Hollywood producers the go-ahead to make a prime-time reality television series about the war against terrorism.

*The Guardian
22 februari 2002*

Every second Tommy Franks spends in the public eye is a painstakingly choreographed Hollywood moment. The American general's backdrop is a stylised £150,000 set, built around thick, tubular grey struts which hold up five large plasma display screens. . . . It is a powerful scene carefully modelled by George Allison, a Hollywood art director who has designed sets for both Michael Douglas and George Bush.

*The Guardian
26 mars 2003*

Back in 2001, the man behind *Black Hawk Down*, Jerry Bruckheimer, had visited the Pentagon to pitch an idea, a primetime television series following US forces in Afghanistan. . . . It was perfect reality TV, made with the active cooperation of Donald Rumsfeld and aired just before the Iraqi war.

*The Guardian
15 maj 2003*

Svensk public service i Vita husets tjänst

“Svensk lagstiftning skyddar barn mot leksaksreklam, likaså hela befolkningen mot alkohol- och tobaksreklam. Men när det gäller smygreklam för USA:s med våld befästade världsherravälde, blundar man för konsekvenserna.”

Det är helt acceptabelt för Sveriges Television (SVT) att förmedla propaganda till stöd för USA:s världsherravälde, bara den rubriceras som “drama och fiktion”. Och det kan man göra även med ett program där f.d. USA-presidenter och statstjänstemän berättar om sina erfarenheter i Vita huset, alltmedan de drar paralleller mellan verkliga skeenden de varit med om och de “fiktiva” som skildras i TV-serien.

Så kan man tolka ett beslut av Granskningsnämnden för radio och TV, om en anmälan av TV-serien *Vita huset* som gjordes av f.d. USA-medborgare Al Burke. Han är Nordic News Networks redaktör men gjorde anmälan i egenskap av privatperson.

“Granskningsnämndens beslut är märkligt i flera avseenden,” menar Al Burke, “inte minst för att det helt förbiser anmälans viktigaste punkter. En förklaring kan vara att beslutet förbereddes av en handläggare hos Granskningsnämnden som redan tidigare uppvisat en argsint ovilja att höra den sorts argumentation som framförs i anmälan.” (Se slutnot.)

Anmälan inleds så här: “Under täckmanteln av ren underhållning förmedlar den från USA importerade TV-serien *Vita huset* ren propaganda som både rättfärdigar de brott mot folkrätten och de mänskliga rättigheterna som USA nuförtiden begår för att befästa sitt globala herravälde och— genom att förfälska historien— förmörkar tidigare brott som supermakten begått.”

Detta påstående illustreras med bl.a. en episod, som sändes i SVT 31 mars 2003, som rättfärdigar ett av USA-regeringen anordnade lönnmord på ett främmande lands försvarsminister— en “preventiv åtgärd” vars motsvarighet i större sammanhang heter förebyggande krig.

“Det hela lades upp och utspelades som vanligt på ett mycket skickligt och övertygande sätt,” noteras det i anmälan. “Blev då en betydande del av SVT:s publik påverkad i den riktning som programmets upphovsmän tydligen vill leda den? Inte vet jag, och det gör inte heller SVT.

“Men det är en fråga som tål att begrunda,” påpekar anmälan, “särskilt eftersom denna historia med den onde araben inte är något isolerat inslag. Supermaktens självklara rätt att göra i stort sett vad som helst i världen för att skydda och främja sina intressen är ett ledmotiv i hela serien. USA framställs konsekvent som ett välmenande land med enbart goda avsikter. Det är alltid andra som av ont uppsåt gör hemska saker. I motsats till dessa är USA är antingen ett oskyldigt offer eller en beskyddare av världens utsatta.”

USA:s självklara rätt att härska världen och enväldigt bestämma vilka ska leva och vilka ska dö styrks av återkommande inslag som förmörkar eller förfälskar historien om supermaktens många grova brott i bl.a. Indokina och Latinamerika. För den som är välinsatt i den verkliga historien utgör detta nog inget större problem, anser Al Burke. “Men,” frågar han, “hur många bland SVT:s publik har hunnit sätta sig in dessa frågor? Knappast mer än en minoritet skulle man tro, i synnerhet när det gäller ungdomen. Hur

skulle de kunna veta? Vilka svenska medier eller skolor anstränger sig att förmedla sådana kunskaper? Inte är det SVT i alla fall.“

Enligt Granskningsnämndens beslut har sådana frågor ingen relevans i sammanhanget därför att “serien *Vita huset* tillhör programkategorin drama och fiktion. Kraven på opartiskhet och saklighet i Sveriges Televisions sändningstillstånd tillämpas som regel inte på program med fiktivt, dramatiserat innehåll.“

Detta resonemang svarar dock inte på anmälan, som framhåller att den gängse skiljelinjen mellan drama/fiktion och nyheter/dokumentärer har ingen betydelse i sammanhanget: “Det är sedan länge känt att propaganda som skickligt inlindas i underhållningsprogram är minst lika effektiv som den som förekommer i nyheterna. Ofta är den till och med effektivare, då den i en sådan paketering verkar på en undermedveten nivå.

“I fallet *Vita huset* gäller det dessutom ett uppenbart försök att sudda ut gränsen mellan fiktion och verklighet. Detta framgick med all önskvärd tydlighet i vårens [2003] sista avsnitt där flera f.d. presidenter med diverse medarbetare underströk parallellerna mellan de ‘fiktiva’ handlingarna i TV-programmet och de verkliga handlingar de själva varit med om. Bland de medverkande var presidenterna Ford, Carter och Clinton samt högt uppsatta statstjänstemän som Henry Kissinger.“

Att blanda ihop fiktion och verklighet har blivit en trend inom TV-branschen, påminner anmälan. “Alltså, propaganda är propaganda, oavsett om den paketeras som fiktion. Den kan som sagt vara ännu effektivare under en sådan täckmantel.“

Den underhållande indoktrineringen i det goda och nödvändiga med supermaktens herravälde fortsätter med TV-seriens nu pågående omgång hävdar Al Burke, som berättar att t.ex. det senaste avsnittet rättfärdigade det verkliga Vita husets policy med s.k. förebyggande krig genom att presentera det som en ren humanitär angelägenhet. Detta illustrerades med ett Rwanda-liknande folkmord som den fiktive presidenten bestämmer sig för att stoppa med militära medel. Faktum är dock att regeringen Clinton, vars erfarenheter TV-serien till stor del bygger på, avstod från att intervensera i det verkliga Rwanda och dessutom förhindrade FN från att agera.* Anledningen var att det inte låg i supermaktens intresse att göra någonting åt detta folkmord.

Al Burke noterar att det knappast är ovanligt eller förvånande att en supermakts medier sprider sin propaganda runt om på jorden via alla tillgängliga medel, inklusive s.k. drama och fiktion. “Frågan är om andra nationers medier, i synnerhet deras public service-kanaler, rutinmässigt och okritiskt bör delta i en sådan process. Detta är en fråga med uppenbar betydelse för ett land som Sverige. Men hittills har de ansvariga hållit sina huvuden fast nedstoppade i sanden.“

Vilka konsekvenser kunde det då handla om? Anmälan ger som exempel:

- En stor del av svenska folket vilseleds och/eller saknar viktiga kunskaper om den mäktigaste militära, politiska och ekonomiska kraft någonsin, som påverkar hela världen idag.
- Folk blir lättare duperade av svenska politiker som medvetet eller omedvetet går i supermaktens ledband.
- Motståndet mot USA:s brott mot folkrätten och de mänskliga rättigheterna försvagas.

*Se National Security Archive på: www.nsarchive.org/NSAEBB/NSAEBB53/press.html

Meningen är inte att censurera eller få bort programmet, betonar Al Burke i anmälan. "Tvärtom, jag anser att det utgör ett utmärkt tillfälle att belysa den moderna propagandans metoder samt den verkliga historien om USA:s utrikespolitik. Men då måste man satsa på en sådan belysning. Det kräver resurser och det kräver en genomtänkt strategi för att bemöta den sorts skickliga och underhållande propaganda som *Vita huset* exemplifierar."

Tidigare försök att ta upp dessa frågor med SVT:s ledning har tigits ihjäl, en hållning som enligt Al Burke är ytterst oansvarigt. "Detta är ingen oskuldsfull lek," betonar han. "Den sorts skickliga propaganda som TV-serien *Vita huset* förmedlar utgör ett väsentligt inslag i USA:s globala maktutövning. Den uteblivna responsen också illustrerar den oroande dubbelmoral som gäller för USA. Tänk vilken reaktion det skulle vara till en liknande TV-serie som förhärligade brott mot folkrätten och de mänskliga rättigheterna som skulle begås av Kina, 'den muslimska världen' eller vilken annan makt som helst på jorden."

Anmälan till Granskningsnämnden påpekar att, "Svensk lagstiftning skyddar barn mot den skadliga verkan av skräpmat- och leksaksreklam, likaså hela befolkningen mot alkohol- och tobaksreklam. Men när det gäller smygareklam för USA:s med våld befästade världsherravälde, blundar man för de eventuella konsekvenserna. Visst är det märkligt."

— Bo Hall, Ordförande
Nordic News Network
9 februari 2004

Slutnot: Något år före anmälan lämnades in till Granskningsnämnden, hade den handläggare som tog hand om ärendet bjudits in till en diskussion som leddes av Al Burke. Vid det tillfället reagerade denne man så våldsamt mot Burkes analys av USA:s utrikespolitik att de andra i sällskapet fick lov att rätta honom. Men han kunde inte behärska sig och till slut fick lämna rummet.

"En mer olämplig granskare av min anmälan i det berörda ämnet vore således omöjligt att tänka sig," noterar Al Burke. "Följaktligen blev jag väldigt förvånad över att han inte avstod från att ta sig an detta ärende. Det väcker i sin tur en rad olika frågor om hur det står till med censur och propaganda inom svensk public service. För det första måste man fråga hur en så klart olämplig person kunde tillåtas påverka sådana viktiga frågor. Sedan måste man fråga om det finns fler individer av samma sort på nyckelposter hos SVT och i samhället som helhet. Det finns dess värre goda skäl att tro att problemet knappast är begränsat till Granskningsnämnden." (Se "Open Letter to Swedish Public TV" på: www.nnn.se/abf/svt.htm)

Anmälan av *Vita huset* med Granskningsnämndens beslut

Granskningsnämnden för radio och TV
Box 244
136 23 Haninge

Programanmälan

Anmälaren: Al Burke
Box 1181
181 23 Lidingö
Tel. 08-731 92 00

Program: Vita huset
Kanal: Sveriges Television (SVT)
Sändningsdag: 31 mars 2003 m.fl.
Sändningstid: 22:00

Motivering

Under täckmanteln av ren underhållning förmedlar den från USA importerade TV-serien "Vita huset" ren propaganda som både rättfärdigar de brott mot folkrätten och de mänskliga rättigheterna som USA nuförtiden begår för att befästa sitt globala herravälde och –genom att förfälska historien– förmörkar tidigare brott som supermakten begått.

Samtidigt gör Sveriges Television ingenting för att förse sin publik med de kunskaper som skulle behövas för att värja sig mot denna propaganda, som är välgjord och skickligt utformad. Hela serien är mycket påkostad, med en ensemble som är snygg, rapp och charmerande. Som en följd av allt detta har serien belönats med ett antal viktiga utmärkelser. Propaganda-effekten på en oförberedd TV-publik, i synnerhet den yngre generationen, är förmodligen stor.

Några exempel ur "Vita huset" kan illustrera problematiken:

Avsnittet som sändes den 31 mars 2003 handlade till stor del om USA-regeringens mord på det fiktiva landet "Qumars" försvarsminister, en figur med namnet Abdul Sharif. Regeringen hade fått hemliga uppgifter om att denne man höll på att planera ett mordåd mot USA, delvis medelst invecklade affärer via diverse bulvaner och skenbanker. Men det gick inte att med lagliga medel anhålla denne Sharif p.g.a. hans diplomatiska immunitet och politiska förbindelser. Vad göra? Lura honom till en avlägsen flygplats och låta lejda lönnmördare knäppa honom, så klart.

Men det fanns ett hinder: Presidenten är ju en trevlig prick och hedersman som på moraliska grunder motsatte sig mordplanen. Till slut lyckades stabschefen övertyga den

mesige presidenten att det inte fanns något alternativ: För att skydda landet och rädda ett stort antal oskyldiga människors liv måste Sharif dödas. Med tungt sinne gav presidenten sitt tillstånd.

Under hela denna dramatik framfördes en del argument om varför folkrätten, nu i den nya epok som inleddes med terroråden den 11 september 2001, inte längre är relevant. För att kunna föra kriget mot terrorn, förklarades det, måste man vidta "preventiva åtgärder" vars motsvarighet i större sammanhang heter förebyggande krig.

Mot denna sorts resonemang finns det ju en hel del att invända. Kofi Annan gjorde det t.ex. nyligen när han den 23 september inför FN:s generalförsamling, med tydlig adress till USA, påpekade bl.a. att en sådan policy "kunde skapa prejudikat vars resultat blir ett mångfaldigande av unilaterala och olagliga våldsanvändanden, med eller utan någon trovärdig motivering." Samma dag inför samma församling och med samma adressat vidhöll Frankrikes president Chirac att, "Ingen kan acceptera den anarki som ett samhälle utan regler skulle innebära."

Men av sådana röster och sådana principer hörs det inte mycket i "Vita huset". Den snälle presidenten, som annars brukar vara ganska klyftig, hade knappast någonting att komma med. Till slut fick han böja sig för det oundvikliga: Sharif måste dödas.

Det hela lades upp och utspelades som vanligt på ett mycket skickligt och övertygande sätt. Blev då en betydande del av SVT:s publik påverkad i den riktning som programmets upphovsmän tydligen vill leda den? Inte vet jag, och det gör inte heller SVT.

Men det är en fråga som tål att begrunda, särskilt eftersom denna historia med den onda araben inte är något isolerat inslag. Supermaktens självklara rätt att göra i stort sett vad som helst i världen för att skydda och främja sina intressen är ett ledmotiv i hela serien. USA framställs konsekvent som ett välmenande land med enbart goda avsikter. Det är alltid andra som av ont uppsåt gör hemska saker. I motsats till dessa är USA är antingen ett oskyldigt offer eller en beskyddare av världens utsatta.

Förutom detta budskap är det viktigt att notera vad som inte berörs i "Vita huset". Det gäller t.ex. det faktum att lönnmord på besvärliga utlänningar knappast är någon ny eller sällsynt företeelse i USA:s historia. Det har länge varit ett viktigt inslag i USA:s utrikespolitik. Inte heller är det enbart andra länder som använder bulvaner och skenbanker för att dölja spåren efter diverse våldsamma handlingar.

Det bör också påpekas att de hemliga uppgifter som legat till grund för USA:s icke-fiktiva preventiva våldshandlingar ofta visat sig varit falska. Det gäller t.ex. Phoenix-programmet i Vietnam som ledde till lönnmord på tusentals oskyldiga människor samt om de lika beryktade som obefintliga massförstörelsevapen som tjänat som förevändningen för det folkrättsvidriga anfallskriget mot Irak.

Om allt detta inte ett ord i "Vita huset". I stället får vi en ström av historie-förfalskningar, som t.ex. när stabschefen i en annan episod manar presidenten till försiktighet i en utrikespolitisk fråga:

"Om jag kunde förflytta mig till någon särskild tidpunkt, så vore det till kabinettrummet den 4 augusti 1964 när våra skepp attackerades av Nord-vietnam i Tonkinbukten. Då hade jag sagt så här: 'Herr President, gör inte det! Ni funderar på att auktorisera en massiv insats av våra trupper samt att göra gemensam sak med tortyrare och hallickar— ledare utan principer och främmande trupper utan övertygelse.'"

Presidenten lyssnar uppmärksamt, till synes instämmande.

Nu är det så att det med all sannolikhet aldrig inträffat någon attack mot USA:s skepp i Tonkinbukten, så som en av kaptenerna rapporterade inom några timmar efter det falska larmet. Men denna icke-attack tjänade väl som en lämplig förevändning för att inleda bombräder mot norra Vietnam samt en stor invasion, som båda hade planerats långt i förväg. I vilket fall som helst hade skeppen tidigare deltagit i en rad attacker mot norra Vietnam. När det gäller "ledarna utan principer" i södra Vietnam, hade dessa i själva verket installerats och hållits vid makten mot folkets vilja; och de var tydligen inte de enda ledarna i sammanhanget som saknade principer. Den tortyr som hänvisades till ägde ofta rum i närvaro av amerikanska "rådgivare" som antecknade de uppgifter som pressades fram.

Samma mönster med grova historieförfalskningar förekommer om och om igen i "Vita huset." Det gäller inte minst skildringen av USA:s förehavanden i Latinamerika. En episod handlade t.ex. om hur USA ingriper i Haiti för att rädda demokratin. Som bl.a. Graham Greene berättat, utgör USA:s inblandning i Haiti ett typexempel på stöd för torterare och hallickar.

Jag råkar känna till dessa väldokumenterade förhållanden, därför att jag växte upp i USA och under en längre tid studerat dess utrikespolitik. Men hur många bland SVT:s publik har hunnit sätta sig in dessa frågor? Knappast mer än en minoritet skulle man tro, i synnerhet när det gäller ungdomen. Hur skulle de kunna veta? Vilka svenska medier eller skolor anstränger sig att förmedla sådana kunskaper? Inte är det SVT i alla fall.

Jag har tidigare tagit upp denna problematik med SVT; korrespondensen bifogas. Huvudfrågan jag då ställde var: "Är det lämpligt att vår public service-kanal förmedlar denna sorts propaganda av världens enda supermakt utan något som helst försök att skydda sin publik mot dess påverkan?" (Att jag inte är ensam med denna frågeställning framgår av f.d. riksdagsledamot Lena Klevenås e-brev till SVT daterat 7 februari 2002; se Bilaga 1, sid. 13).

Jag fick ett vänligt svar till mitt "tänkvärda och mycket intressanta brev" samt ett löfte om att återkomma för att "diskutera dina viktiga synpunkter". Det dröjde som synes ett par månader; under tiden hade mina synpunkter tydligen blivit avsevärt mindre tänkvärda, intressanta och viktiga.

Av den utlovade diskussionen blev det ingenting. I stället fick jag veta att de ansvariga hos SVT "knappast [kan] ha lovat dig ett 'svar' i den meningen att jag skulle ge mig in i ett polemiskt resonemang kring det fiktiva budskapet i vissa inslag i dramaserien 'Vita huset'."

Faktum är dock att jag aldrig förväntat mig att vederbörande skulle ge sig in "i ett polemiskt resonemang". Detta var en märklig tolkning som tyder på att det handlar om känsliga frågor som SVT har svårt att hantera.

I så fall är det inte svårt att förstå. USA har i Sverige som i andra länder många bundsförvanter, inklusive en del som är både mäktiga och högljudda. Dessa intressen har lyckats skapa ett opinionsklimat där upplysningar om USA:s verkliga utrikespolitik systematiskt avfärdas eller attackeras med beskyllningar om "Amerikahat, vänstervridning" eller dylikt.

Det finns säkert många i TV-huset som minns hur t.ex. Carl Bildt gick till anfall mot nyhetsredaktionen för att den hade fräckheten att under Vietnamkriget förmedla synpunkter av det landets legitima regering i Hanoi. Det krävs nog inte många sådana påhopp för att frammana en viss försiktighet, och det har säkert utövats påtryckningar

bakom kulisserna som allmänheten aldrig fått nys om. USA:s ambassad ligger för resten tvärs över gatan.

Hur som helst blir min slutsats att vanliga medborgare tillåts just ingen möjlighet att föra en dialog kring sådana viktiga frågor med dem som besitter makten över ord och bild, inte ens när det gäller våra public service-medier. Slutenheten är nästan total.

Man förstår att det handlar om politiskt laddade frågor. Det var just därför som jag framförde mina synpunkter. Alltså, frågan kvarstår: Skall SVT okritiskt förmedla propaganda som understödjer den enda supermaktens globala herravälde och skyler över dess maktmissbruk? Svaret, enligt SVT:s representant, tycks vara att det går alldeles utmärkt så länge programmet i fråga kan betecknas som fiktion.

Tyvär säger detta ingenting om den problematik som jag hänvisade till i mitt ursprungliga e-brev daterat den 6 december 2001: "I detta sammanhang menar jag för resten att den gängse skiljelinjen mellan nyheter/dokumentärer och underhållning inte har någon som helst betydelse. Det är sedan länge känt att propaganda som skickligt inlindas i underhållningsprogram är minst lika effektiv som den som förekommer i nyheterna. Ofta är den till och med effektivare, då den i en sådan paketering verkar på en undermedveten nivå."

I fallet "Vita huset" gäller det dessutom ett uppenbart försök att suddas ut gränsen mellan fiktion och verklighet. Detta framgick av all önskvärd tydlighet i vårens sista avsnitt där flera f.d. presidenter med diverse medarbetare underströk parallellerna mellan de "fiktiva" handlingarna i TV-programmet och de verkliga handlingar de själva varit med om. Bland de medverkande var presidenterna Ford, Carter och Clinton samt högt uppsatta statstjänstemän som Henry Kissinger.

Detta tycks vara symptomatiskt för en trend som lär fortsätta, såsom antyds av följande utdrag ur den brittiska tidningen The Guardians upplaga den 21 september 2003:

Actor George Clooney has won a whole new set of fans: the politicians and power players of Washington DC. Clooney is the brains behind K Street, a new television show set in the corridors of power in America's capital. It has already been hailed as a success to match previous cult smashes such as 24 and The West Wing.

The show blurs reality and fiction and is set around a make-believe lobbying firm with its HQ on K Street, a Washington avenue that is to lobbying what New York's Wall Street is to business.

Though the firm is fictitious, the show's protagonists are real-life political lobbyists James Carville and Mary Matalin. Carville gained fame guiding Bill Clinton to the presidency in 1992, while Matalin was until recently a top assistant to President George W. Bush.

The show, shot in the week before broadcast, blends fictional storylines with real news clips and personalities from the week's headlines.

'This is a behind-the-scenes view of the political process,' Clooney said. 'We look at things on the Sunday morning in the newspapers and pick our subject matter. We spend the next three days shooting in DC, and then edit and then go on the air Sunday night.'

The Clooney factor has attracted big names to the show's opening episodes. The biggest catch was Howard Dean, frontrunner in the Democratic primaries and a possible future president.

Det bör också påpekas att det även går i motsatt riktning, d.v.s. mot "infotainment" och liknande försök att göra nyheter mer underhållande. Denna trend är pinsamt tydlig i SVT:s nyhetsverksamhet.

Alltså, propaganda är propaganda, oavsett om den paketeras som fiktion. Den kan som sagt vara ännu effektivare under en sådan täckmantel. I detta fall handlar det om nutidens enda supermakt som dessutom är världsmästare på propaganda (se "Appendix 2", sid. 14). Det gäller således att vara på sin vakt. Men SVT:s inställning i denna fråga tycks präglas av en påfallande handfallenhet och aningslöshet.

Svensk lagstiftning skyddar barn mot den skadliga verkan av skräpmarks- och leksaksreklam, likaså hela befolkningen mot alkohol- och tobaksreklam. Men när det gäller smygreklam för USA:s med våld befästade världsherravälde, blundar man för de eventuella konsekvenserna. Visst är det märkligt.

Vilka konsekvenser kunde det nu handla om? Ja, till exempel:

- En stor del av svenska folket vilseleds och/eller saknar viktiga kunskaper om den mäktigaste militära, politiska och ekonomiska kraft någonsin, som påverkar hela världen idag.
- Folk blir lättare duperade av svenska politiker som medvetet eller omedvetet går i supermaktens ledband.
- Motståndet mot USA:s brott mot folkrätten och de mänskliga rättigheterna försvagas.

Det handlar alltså om viktiga saker, inte minst den svenska demokratin samt landets integritet i utrikespolitiska frågor.

Jag föreslår inte att programmet skall stoppas eller censureras. Tvärtom, jag anser att det utgör ett utmärkt tillfälle att belysa den moderna propagandans metoder samt den verkliga historien om USA:s utrikespolitik. Men då måste man satsa på en sådan belysning. Det kräver resurser och det kräver en genomtänkt strategi för att bemöta den sorts skickliga och underhållande propaganda som "Vita huset" exemplifierar.

Till att börja med krävs det förstås en rak och öppen dialog kring dessa frågor. Det är min förhoppning att SVT kan förmås att ta en sådan diskussion.

Med vänlig hälsning,

Al Burke

Forts. . .

Granskningsnämndens beslut

Granskningsnämnden för radio och TV

Beslut daterat 20003-11-20

Dnr. 809/03-20

En anmälan

Den i USA producerade drama-serien *Vita huset* har en fiktiv amerikansk president som huvudperson och utspelar sig i presidents residens. Handlingen rör sig kring olika fiktiva inrikes- och utrikespolitiska händelser och skeende. Det avsnitt som sändes den 31 mars 2003 handlade bl.a. om presidentens dilemma i samband med likvidering av försvarsministers i ett land som bryter mot de mänskliga rättigheterna.

Anmälaren anser att programmen i serien— under täckmanteln av underhållning— förmedlar propaganda som rättfärdigar de brott mot folkrätten och de mänskliga rättigheterna som USA begår och som förfalskar och förmörkar tidigare brott som USA begått. Ett exempel är det avsnitt som sändes den 31 mars 2003.

Granskningsnämnden konstaterar att serien *Vita huset* tillhör programkategorin drama och fiktion. Kraven på opartiskhet och saklighet i Sveriges Televisions sändningstillstånd tillämpas som regel inte på program med fiktivt, dramatiserat innehåll. Mot denna bakgrund anser Granskningsnämnden inte att programmet strider mot radio- och TV-lagen (1996: 844) eller sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av Granskningsnämndens direktör Cecilia Renfors efter föredragning av Hack Kampmann.

* * * * *

Bilagor

Appendix 1, sid. 10

Appendix 2, sid. 14